

מה יקרה אם תכבוש ישראל במלחמה

הבאה את עבר-הירדן ודרום לבנון?

מזואב וציידון

שלמה גורן יתקע בשופר על הר־נובו, והרב הראשי עובדיה יוסף יכריז כי דין הוויתור על נחלת שבת ראובן דינו כוויתור על נחלת שבת בנימין. מפ"ם תוכיח כי מאז ומתמיד דגל השומר-הצעיר בדיעה שעבר-הירדן הוא חלק מארץ-ישראל. חציית-ריסר אלופי-מיל יחתמו על קול-קורא שיקבע כי מדינה ערבית החוצצת בין ישראל והמידבר מסכנת את עצם קיום המדינה, וכי גבול-הביטחון של ישראל הוא בשפת-המידבר.

קבלני-העפר ירוויחו עשרה מיליארדי יארד לירות נוספות, משוחחררות מומם בבניית קופרס בין צידון ובירות. הפרשנים יקבעו שכל ממשלה בישראל תשעז להחזיר את השטחים המשוחררים תיפול מייד. ממשלת ישראל תסרב לשרטט מפה, אך תרמוז שהיא מוכנה לפשרה טריטוריאלית, "נדיבה" בעבר-הירדן.

תמורת שלום-אמת מושלם וטוטאלי, יכריז יגאל אלון, "נהיה מוכנים להחזיר חלק מן השטחים המחוקקים בעבר-הירדן ודרום-לבנון. מובן שהדבר אפשרי רק בשלבים, במשך שניים-שלושה דורות." אריק שרון ועזר וייצמן יכריזו, כל אחד בנפרד, שהם מוכנים להקים מדינה פלסטינית באפגניסטאן.

"אין לי מה לדבר עם מי שרוי צה"ל לחזור לגבול האבסורדי שלאתר מילחמת ששת-הימים," יקבע יצחק רבין, שפופז-ריותו תקפיץ בן-לילה מ-0.12% ל-120%.

ושמרון? — ומי מוכן הנטוש שמי הים בעלי שמות כליכך עבריים? המפר"ל גילתה שדת ישראל אוסרת את חלוקת הארץ. אנשי מפ"ם הוכיחו שתורת מארכס-אנגלס-לנין-חזון מחייבת את סי-פוח הרצועה והגולן. ד"ר ישראל אלדד שייב הפך נערה-השעשועים של החוג הנוצץ כנביא מלכות-ישראל-מן-הנילוס-עדי-הפרת. שרידי הכנענים קבעו שהמפכה הערבית מחייבת את חיסול הציונות. ניתוק מן העם היהודי וסיפוח כל השטחים הכבושים. לא פעם השויתי תהליך זה לשיטה הפרימיטיבית ללכידת קופים, הנהוגה בכמה שבטים באפריקה. מחברים בקבוק לעץ, ושמים בו שזיף. בא הקוף, משחיל את ידו מבעד לצוואר הצר של הבקבוק ותופס את השזיף. מאחר שאינו יכול להעביר את

לאחר-מכן נוכל לדבר. נוכל למסור לאש"ף המוכה את עבר-הירדן (ולדעת איש זה גם את הגדה המערבית, כאיזור מפורז). יהיו לנו שטחים להחזיר. צבאות מצריים וסוריה יוכו בקרבות-הגנה. כל הגורמים — ובכלל זה ממשלת ישראל דאז — יהיו מוכנים סוף-סוף לשלום.

על מרתי על מחשבות אלה, שאינן מוגבלות עוד לחוגים מצומצמים ול-קבוצות-ישוליים, כדי להצביע על הסכנה הרבה הכרוכה בהן. ב-1967 האמינו רבים מאיתנו שכיבוש שטחים ערביים כה נרחבים מאפשר את השגת השלום לאלתר. לישראל היה לפתע מה לתת תמורת השלום, ולערבים היה מה להשיג תמורת ההכרה בישראל.

במסיבה שנערכה לא-מכבר לכבוד עזר וייצמן, השמיע תוכנית מדינית-צבאית מעניינת.

ב-1967 שגה המלך חוסיין, לדעת עזר, כאשר הצטרף למלחמה נגד ישראל, וכך איבד את הגדה המערבית. ב-1973 שגה המלך כאשר לא הצטרף למלחמה, וכך יצא ממישק הסכמי-הפרדה ולא זכה בכל נסיגה ישראלית. כאשר תפרוך המלחמה הבאה — אפ" שרות הנראית לעזר כוודאות — ישגה המלך שוב.

הפעם יצטרף חוסיין למלחמה. כתוצאה מכך יאבד המלך את שארית ממלכתו. צה"ל יכבוש את עבר-הירדן, וימליך שם את יאסר עראפאת. המלך יאסר יסתפח במדינה ממזרח לירדן. כך יקום השלום — ישראל ממערב לירדן, ופלסטין ממזרח לו. הנוכחים קיבלו את התוכנית בהסכמה עליונה, כהצעה שובבה אך מרחיקת-לראות. בהתאם לסיגנון הייחודי של עזר.

מבחינה אישית פעורה עתה תהום בין אריק שרון ועזר וייצמן. שום רגשות של אחווה אינם מלכדים את אלופי הליכוד. אך אריק השמיע בחודשים האחרונים תפיסות הדומות לתוכניתו של עזר. אריק מכיר בהשיבות הגורם הפלסטיני. באינטואיציה האופיינית לו, תפס שאין עוד כל אפשרות לערער את מעמדו של אש"ף. מי שרוצה בשלום עם הפלסטין נים, יצטרך להסתדר עם אש"ף.

עד כאן מוכן אריק לומר דברים, שמיטב היונים בארץ חוששים אף להעלותם על דעתם, ולא-כלי-שכן בטאם בפה מלא. אבל איך מסתדרים עם אש"ף? אריק עונה על כך בפשטות מזככת: "מדינה פלסטינית בעברי-הירדן, צריכים לעזור לעראפאת להפיל את המלך."

יפוח אחראי יותר של רעיונות דומים שמעתי לא-מכבר מפיו של איש-מחשבה התופס מקום חשוב בקרב המימסד.

עומדת לפרוך מלחמה, הוא אמר, מפני שממשלת ישראל אינה מסוגלת לקבל שום החלטה סבירה לפיתרון הבעיה הישראלית-ערבית. זוהי ממשלה עלובה, משותקת, פחדנית, המורכבת מעסקנים קטנים, והיור דעת של החלטה חיונית תמוטט את בסיסה הפוליטי.

בהיעדר החלטה, תפרוך מדינה המה.

מה לעשות במלחמה זו? הניסיון כבר לימדנו כי כל התקדמות של צה"ל לעבר קאהיר או דמשק גוררת אחריה תגובה מוחצת של המעצמות. מית קפה ישראלית בחזית המצרית או הסורית עלולה לגרום להתערבות צבאית ישירה של ברית-המועצות. לכל הפחות, תביא לכינוס דחוף של מועצת-הביטחון, לקריאה אולטימטיבית להפסקת-אש ולנסיגת צה"ל. לא בן-המצב בחזית הירדנית והלבנונית.

ירדן ולבנון אינן קליינטיות של ברית-המועצות, אלא של ארצות-הברית. ממילא לא תזחק מוסקה לפעולה נמרצת, צבאית ומדינית, אם יתחור צה"ל לתחומן. מכאן שכדאי לישראל לנקוט בי מלחמה הבאה באימפטרטיביה של מויגננה בפניו ובגולן, ושל מית קפה בירדן ובלבנון. כיבוש ירדן יסלק את חוסיין מעל הבמה וישים קץ למישטר המלכותי המלאכותי. כיבוש דרום-לבנון ישים קץ למאחז הפלסטיני באיזור זה.

עזר וייצמן: לכבוש את רמת-עמון!

כ? זה יקרה אם ישראל תנצח במלחמה, ותצליח לכבוש שטחים. אולם מלחמה — כל מלחמה — אינה צמודה לפוליסה של חברת-ביטוח. אפשר לקבוע בוודאות איך היא תהיה — אך לא איך היא תסתיים.

במלחמה הבאה עלולות להיות מופעלות מערכות-נישק, שאינן מצויות ברגע זה במרחב. דברים שהם בגדר מוסכמות כיום, עלולים להתמוטט בן-לילה. ארצות-הברית, המחזיקה עתה את ידה על גרונה של ישראל והלוחצת בעדינות, עלולה לשנות את מידת-הלהץ כאשר תגבר מוצקת-הנפט שלה, בעיקבות אמבארגו. אם תממש את האיום שלה ותפי לוש לשדות-הנפט הערביים, אין להעלות כדל על הדעת את הזעי זועים והמהפכות שיעברו על העזי דם הערבי. בתום המאבק הוא עזר להיות כזו בידיים קומזי ניספיות.

ברית-המועצות נוקטת כעת מדיניות שקולה וזהירה. אך משבר גדול חדש במרחב עלול להעלות במוסקבה מחשבות חדשות ואישים חדשים. יקסום לה הפיתוי לנצל את המצב לשם חדירה דרמטית ללב העולם הערבי.

אין כל ביטחון שבמלחמה הבאה לא יופעלו מערכות-השמדה, אשר ישנו באוסך דרמטית את מהות המלחמה עצמה. התמונה המקובלת — מלחמה של טאנקים ומטוסים בחזיתות רחוקות, ושקט בתל-אביב ובחיפה — עלולה להשתנות לחלוטין.

ובעיקר — קשה לנחש מראש אילו תהי פוכות פסיכולוגיות יעברו על העולם הערבי עצמו במהלכה של מלחמה מרגשת. הנכונות להכיר בקיומה של ישי ראב, הניכרת עתה בכל רחבי הי מרחב, עלולה לפנות את מקומה להרסם חרשה, קיצונית פי כמה, אם ייתפכו ההמונים לאמונה כי ניצחון צה"ל בעבר-הירדן ובדרום לבנון מוכיח סופית שפני המדינה הציונית להתפשטות מתמדת.

האגרוף הקמוץ דרך צוואר הבקבוק, הוא נשאר לכוד. אומנם, הוא יכול היה לעזוב את השזיף ולהוציא את ידו, אך לכך אינו מסוגל מבחינה פסיכולוגית. היה נדמה לנו שדכדכו את הי שטחים, אך הם לכדו אותנו. לא השטחים מוחזקים, אלא אנחנו.

כה נתאר לעצמנו, לרגע קט. מה היה קורא אילו כבש צה"ל את עברי-הירדן ודרום-לבנון. משטחים הכבושים יקום, כמוכן, מימשך צבאי. מושגי "נידעו" ובשן, "מואב ועמון", "צור וציידון", יכריזו שהם הצליחו להחזיר את החיים למסלולם הנורמלי.

בשביל משוררי-הקופה יהיה זה תוריהוב חדש. הם יעברו במסרק על-פני התנ"ך, וילחינו כל פסוק אפשרי על הר־נובו, פרות הבשן, המלך חירם וארוזיה-לבנון. תנועת החרות תישבע כי לעולם לא תחולק עוד ארץ-ישראל, ותשיר בלהט את "שתי גדות לירדן — זו שלנו, זו גם כן." גוש-אמונים יערוך התנחלויות-ראוה בהרי-עמון המשוחררים. רענין של ליע, בעידוד שר-התיירות, תפוס את אתרי-התיירות בלבנון ויפתח במסע-פירסום עולמי ל-ספורט-השלג בישראל הגדולה. הרב הראשי

השטחים נראו לנו כמטבעות זהב, שאותן אפשר לשים על שוהי-ההמישחק של ההימפוטריה המזי רת הסחורה החשובה לנו מכל: השלום בין ישראל והעולם הערבי. כן, שרק הוא יכול לשמש כסיס לביטחון ישראל והשיגשוגה.

מבחינה תיאורטית, זה היה חשבון נכון. מבחינה מעשית, היה זה חשבון כוזב. הוא לא התחשב בפסיכולוגיה הישראלית. ימים מעטים אחרי כיבוש השטי חים, נעלם בליכום של רוב הישי ראלים כל חשק להחזירם אייפעם למושהו, ותמורת מושהו.

כיבוש גרם למהפכה נפשית בארץ. הראשונים שקפצו על המציאה היו אמני השירה המוסחרת, שארם-אלישיך, שבנו אליך... שרו להקות-הקופה. שלא לדבר על בירגאפנאפה, קונייטרה ושאר מקומות קדושים ליהדות. "איך אפשר להחזיר מקומות שעליהם כותבים שירים?" שאל אותי פעם פסיכולוג ידוע. אלופים שסמכו ללא מחשבה שנייה על כוחו של צה"ל בגבולות ה-4 ביוני, ניבאו חורבן בית שלישי אם תיטוש ישראל, חלילה, את קו בר-לב ותזון משפתי-העלה. הגרדח המערבית הפכה "יהודה"